SOVET MƏƏLLIMƏRI LENIN-STALIN PARTIJASBNA AXBRA QƏDƏR SƏDAQƏTLIDIRLƏR

1937-ci il deqabrbn 23-də istidai və orta məktəb işçiləri həmkarlar ittifaqəbnbn I Ymum Azərbajcan qurultajbnda M. Ç. BAQIBROV joldaşbn nitqindən

Joldaslar! Icazə verin Azərbajcan Qommunist (bolşevizm) Partijasbnın Mərkəzi və Bakı Qomitələrinin adbndan Azərbajcan İstidai və orta məktəb işçiləri həmkarlar İttifaqəbnın I qurultajbnı, qultur qəbhəsini bytyn dojşcylarini təbrik edim. (Alqışlar).

Bir az bundan əvvəl biz Böyük Oktjabr Sosialist revoljusijasbnın XX ildönümünü bajram etdik. 20 il bundan əvvəl Çar Rusijasbnın işçiləri və kəndlilərı, basda bəşərijətin böyük dahiləri Lenin və Stalin ol-mağa bolşeviklər partijasbnın rəhbərliji ilə, zalim-rus çarının hakimijəti devridilər. 20 ildir ki, elkomız, cəmiyəti böyük sovet xalqı qommunizm qurmaq uqrunda mybarizə edir. Sovet xalqınbn bu ijirmi illik mybarizəsinin jekunları, qalıb gəlmiş sosializmin bytyn dynjada-tarixi əhəmijəti olan nəjiticələrinin jekunları xalqların böyük xartijası, olan jeni Stalin Qonstitusijasında, dynjada ən azad, ən demoqratik elkənin Qonstitusijasında, bytyn dynja əməkçilərinin rəhbəri, Qonstitusijamızın İaradıcısı, bizim doqma atamız və dostumuz Stalin joldaşın adı ilə adlandırılmış Qonstitusijada qızıl hərflərlə jazılmışdır. (Gurultu alqışlar). «Jeni Stalin sosializm Qonstitusijasının İaradıcısı, xalqların böyük rəhbəri Stalin joldaşı» sozları).

Stalin Qonstitusijasında jazılanların hamısı sovet xalqı tərəfindən artıq əldə edilmiş və fəth edilmişdir: elkəmiz, kəcmisdə xalqlar bolsxanası olan çar Rusijasından idi ən qvvətli, ən böyük, qabaxcıl, qultur elkə olmuşdur, İşçilərin və kəndlilərin sosialist dövlət olmuşdur, dynja proletar revoljusijasının stabı olmuşdur.

Joldaslar, bir neçə gyn bundan əvvəl dynjada ən demoqratik Qonstitusija əsasında SSRI Baş Sovetinə ilk seçkilər qurtardı. Seçkilər sovet xalqının mə'nəvi və səjasi birlijinin, oz vətəninə, bolşevizlər partijasına, əməkçilərin böyük rəhbəri, myəllimi və dostu Stalin joldaşa hədsiz sadaqətlərinin böyk nymajişinə cevrildi. Sovet Azərbajcanın, böyk vətənimizin aləmşumul, oz qanik hissədilir. Böyk sovet xalqının doqma, cəsarətli, gozəl Stalin ajilasinin yzvy olan sovet Azərbajcanı xalqıdır bu seçkilərdə oz vətənlərinə, Lenin-Stalin partijasına, oziz, doqma atamız və dostumuz böyk Stalina ən mənəbbəh və hədsiz sadaqətlərini bir dahə sybut etdilər. (Gurultulu alqışlar).

Sovet Azərbajcanının intelligensijası SSRI Baş Sovetinə seçkilərdə cox nqtiv iştirak etməklə bir dahə sybut etdi ki, onun qanı sovet Azərbajcanı xalqlarının qanıdır, qanı canındandır, sybut etdi ki, bytyn Azərbajcan xalqı kimi o da oz hökumətini, oz partijasını, oz doqma Stalinini dosy ilə qorumaqa hazırdır, sybut etdi ki, o, lazım gəlarsa hər dəqiqə oz qəlblərini, oz qarandaşlarını, oz cizgi instrumentlərini, tybləqi, nulemjotla əvəz etməjə və oz vətəni- böyk Sovet İttifaqı uqrunda sonjdamcəsizlərdə oz qanından kecmə hazırdır. (Gurultulu alqışlar).

Sovet Azərbajcanının qələbələri böykdyr. Sovet Azərbajcanı Oktjabr revoljusijasının bajraqı altında böyk rus xalqının komaji ve fərdəmi ilə, bolşeviqlər partijası-nın rəhbərliji ilə, partiyamızın Lenin-Stalin milli səjasəti əsasında, bizim böyk Stalinin qyndəlik doqəti, qalınsa və fərdəmi ilə, cicək kimi acıb tərəqqi edən barabar hyquqlu onbir myttəfiq sosialist respublikadan biri olmuşdur. (Gurultulu alqışlar).

Azərbajcanın Oktjabr revoljusijasındən qıs olduqunu və bugyn nəja cevrildijini gəstərən xarəqter rəqəmləri alaq.

Indi sovet Azərbajcanının jerləşdiji territorijada 1913-cü ildə bytyn sənaje produqsijasının dəjəri 378 million manat idi. 1920-ci ilə nəzərə almaq olmaz, cynki imperialist myharibəsi nəticəsində qonican mysavat bandasının qussa myddətə İl hökmranlıqı nəticəsində Azərbajcanda xalq təsərryfatı, qultura və bytyn xalqı sahələri tam mə'nada, ilə bysbytyn iflasa catdırılmışdı. Beləliklə, bytyn sənaje myəssisələrinin produqsijasının dəjəri 1913-cü ildə 378 million manat idi-sə, 1936-cı ildə sovet Azərbajcanın sənaje myəssisələri tərəfindən buraxılmış produqsijanın dəjəri 2.054 million manat olmuşdur. (Alqışlar).

1913-cü ildə Abşeronun və Bakının cox zəngin jatacıklarının istismarı xarıcı qapitalistlər yçyn 7 million 669 min tonna neft çıxarmaqa inkan vermişdisə, 1936-cı ildə şanlı Bakı neftçiləri 22 million 264 min tonna neft çıxarmışdılar. 1913-cü ildə mylkədarlar kəndlilərə bildiklərini etməklə, Azərbajcan kəndlilərini, Azərbajcanın cox zəngin tarlalarını və torpaklarını, istismar etməklə 86 min tonna pambuc istehsal edə bilmişdilərsə, 1936-cı ildə sovet Azərbajcanı 202 min tonna pambuc vermiş, bu il isə jəqin daha cox veraçəkdir. (Alqışlar).

Azərbajcanın kənd təsərryfatının texniki bazası tamamilə jenidan qurulmuşdur. 1928-ci ildə sovet Azərbajcanının sovxozlarında cəmi 39 traqtor vardısa, 1937-ci ildə artıx takçə sovxozlarda 737 traqtor vardır. 1930-cu ildə qolxozlarda cəmi 143 traqtor vardı, 1937-ci ildə isə 4.547 traqtor vardır. Azərbajcan kənd təsərryfatının bytyn traqtor bazası. 1928-ci ildə 213 traqtordan ibarət idi. 1937-ci ildə isə 4.725 traqtordan ibarətdir.

1928-ci ildə Azərbajcanın bytyn qolxozlarında 4.500 təsərryfat birləşmişdi, 1937-ci ildə isə qolxozlarda artıx 311.300 təsərryfat vardır. Başqa sozə Azərbajcan kəndlilərı bytynlyklə və tamamilə qolxoz tərəfindədirlər və oz qolxoz torpaklarına qətiylə myqəddə qtmojə bazərdırlar. (Alqışlar).

1928-ci ildə Azərbajcanın bytyn xalq təsərryfatına 185 million 900 min manat capital qoyulmuşdu. 1936 cı ildə artıx 794 million 800 min manat qoyulmuşdur. Adətən ahalinin alıcılıx qabilijətini myəjən etmək yçyn xarəqter bir olcy hesab edilməsi qəbul olunan əmtəə dovrijəsi 1924-25-ci illərdə 161 million manatdan ibarət olduqu halda, 1936-cı ildə artıx 1 milliard 905 million 100 min manat olmuşdur.

Adətən bela qəbul olunmuşdur ki, pul jalnız artıxlıx eladıkdə onu əmanət qassasına verirlər. Pul catışmadıqda isə, əmanət qassasına pul vermazlar. Baxsın, əjər 1933-cy ildə Azərbajcan əməkçilərinin qassalarda 11 million 114 min manat əmanəti varsa, 1937-ci ildə əmanətlərin məbləqi artıb 28 million 311 min manat, 1937-ci il deqabrın 1-nədək isə 37-38 million manat olmuş. (Alqışlar). Bu, bizim işçilərin və qolxozcuların cox varlandıqınıs gəstərir.

Sovet Azərbajcanının təsərryfatı yeni artıdıqda, əməkçilərin maddi-jasajış vəziji jaxşılaşdıqda, qultura da syr'ətlə artmış və artmaqdadır. 1914-15-ci illərdə indiki Azərbajcanın territorijasında jerləşən bytyn məktəblərdə 72.431 şagird oxujurdu. 1936-37-ci dərs ilində isə bytyn məktəblərdə 549.268 şagird oxumuşdur. 1914-15-ci ildə Azərbajcandə cəmi 2.572 myəllim olduqu halda. 1936-37-ci dərs ilində 15.137 myəllim olmuşdur. (Alqışlar). Sovetləşmədə qədər Azərbajcanda bir dənə də ali məktəb jox idi, 1936-1937-ci ildə isə bizdə 70 ali məktəb və İxtisas məktəbi işləjir. (Alqışlar).

Əjər sovet hakimijəti qurulanadək myxkədarların və burjuazijanın usaxları Moskvada, Peterburqda, Kijevdə, Xarqovda və başqa şəhərlərdə ali təhsil ala bilirdi-lərsə, əməkçilərin usaxları ali təhsil almaqa xojalarına belə gətirə bilməzdilər. Bizim ali məktəblərdə isə 1936-37-ci illərdə 21.618 adam oxumuşdur ki, bunlar da bəşkə əməkçilərin, kəndlilərin və sovet intelligensijasının usaxlarıdır. Bunlardan 5.775 nəfəri qadındır.

Revoljusijadək indiki sovet Azərbajcanının territorijasında 59 hakim, feldser mənqəqləri və başqa myəssisələr var idi. 1937-ci ildə isə hakim, feldser mənqəqləri və başqa myəssisələrin miqdarı 750-dir.

Bizim qadınların iqtimai və dovlət həjatına, sosializm quruluşuna calb etmək sahəsinə sovet Azərbajcanının nailijətlərini qeyd etmə-li xysusilə lazım bilirəm. Oqtjabr revoljusijasınan ən qjmotli və ən böyk qələbələrindan biri, sosializm ən böyk qələbələrindan biri, elkəmizin ahalisinin jartısına taşkil edən qadınların iqtimai- sahəsi, təsərryfat və dovlət həjatında iştirak etmək hyququdur. Bu məsələ hec bir jerdə, hattə ən demoqratik qapitalist elkələrindən hec birində hali edilə bilməmiş və hali edilə bilməz. Jalnız sovet elkəsində qadın, sosializm quruluşunun tam hyquqlu, yzvylər, aqtiv iştirakçısı olmuşdur. (Gurultulu alqışlar).

Joldaslar! Azərbajcanın bytyn sənajesinda 1926-cı ildə cəmi 3,6 prosent qadın işləjirdi. 1936-cı ildə sənaje'də işləjən qadınların miqdarı 29,6 prosentə catmışdı, başqa sozlə sənajeimizdə calışan işçilərin qulluqcuzların, inzenerlərin və texniklərin yçdə bir hissəsinə qədəri qadınlardır. Elə sənaje sahələri var ki, orada əsas rol qjnajan qadınlardır. Cit sənajel kimi bir sənaje sahəsinda bytyn işçilərin, qulluxcuzlarına, inzenerlərin və texniklərin 60,7 prosenti qadınlardır. Jun sənajesinda 46,9 prosent, ipək sənajesinda- 52,9 prosent, paltar və tiqotaz sənajesinda- 82,9 prosent, poligrafija sənajesinda - 47,2 prosent, jejinti sənajesinda-43,9 prosent, neftajırma sənajesinda isə 26 prosent qadın işləjir. Bytyn sənajeimizin inzenerləri və texniklərinin 12 prosenti qadınlardır.

Azərbajcan əhalisinin sinfi tərkibi tamamilə dəjişmişdir. Azərbajcan əhalisinin 33,5 prosenti işçilər və qulluxcuzlardır. Bytyn əhalinin 50 prosenti qolxozcular və qolxozcu qadınlardır. Itək təsərryfatcı kəndlilər və ajrı- ajrı xətrda qustar və sənətkarlar 14 prosent təşkil edir. Revoljusijadə qədər qolcomaxların murdar işlərini gorməkdə davam edirdər.

Xalq dysmənləri, xalq maarifi oqunlarında xysusilə alcax işlər gorməylər. Çənab Axundovlar, Qulıcevlər, Pəjnivlər, Şahbazlar, Şahbazovlar və başqaları uzun myddətərzində bacardıqlarını qədər pislik etmişlər. Azərbajcanda xalq maarfinin inkişafının langitmaqı cabşmışlar, Azərbajcan xalqının qulturasını osmanlı qulturasına bir dərəcə cevirmək cabşmışlar.

Buna gora da təəccyby dejildir ki, məktəblərimizdə bizim doqma Azərbajcan dilini daha inkişaf etdirmək, daha təkmilləşdirmək, daha zənginləşdirmək əvəzinə ona muqəbil ə'dəbrlə qet-qedə laqv edirdilər, onu Tyrkijə osmanlı lahcəsi ilə əvəz edirdilər. Xalqın dysmənləri, usaxları ata-analarından ajrılmaqa, məktəbi qyldəndən ajırmaqa cabşırdılar. Elnıl zamanda onlar sovet Azərbajcan xalqlarını myxtəlif sovet qulturasından, ymumi sovet inkişafından ajırmaqa çalışırdılar. Onlar cabşırdılar ki, rus dilinin öjrənilməsini laqv etsinlər, gənclərimizin, intelligensijanızın qultur inkişafını ymumi sovet inkişafından ajırsınlar.

Onlar cabşırdılar ki, bizim intelligensijamız savadsız, qulturasız adamlar vəzijətində olsunlar. Onlar cabşırdılar ki, bizim intelligensijamızı bizim elmi qadrlarımızı, bizim gənclərimizi Sovet İttifaqının başqa respublikalarında ali məktəbərdə oxumaq imkanından mahrum etsinlər. (Alqışlar).

Bir dysynyn, joldaslar: Azərbajcanda pedaqoqjna məktəbi bitirmiş bir İstidai məktəb myəllimi qurorta getmək istəjir, Sovet İttifaqında gazmək istəjir. Mə'lum olur ki, pedaqoqjna məktəbi qurtarmış bu myəllim Azərbajcandan kənarda olduqda İamandakı adamlarla danışa bilmir, qozel oxuja bilmir və i.a. Pedaqoqjja İnstitutu, ali məktəbi qurtarmış bir myəllim oz bilijini daha artırmaq istəjir. Moskvanın, Leninqradın və başqa şəhərlərin cox zəngin kitabxanalarına, elmi myəssisələrinə getmək, orada alte aj- bir il oturub İstəmək istəjir. Lakin o rus dilini bilmədiji yçyn bunu edə bilmir.* Məjər bu zijanclıx zəif, məjər bu İntelligensijada zəif dejil, məjər bu yçyn olaraq milli məhdudijət jaratmaq, qerida qalmaqlıx toxumu saçmaq istəmək dejil, məjər bu, bizim intelligensijamızı, məhdud bilikli, oz respublikasından kənarda hec səjə jaramaz etmək təşəbbysy dejil?

Bizim kyrd, talıs və tatar məktəblərinin myəllimlərini getyryn. Onlar təkcə Azərbajcandan kənarda dejil, hətta oz rajonlarından kənarda da savadsız adam hesab olunurlar, onlar respublika qəzetini oxuja bilmirlər. Bu qurultajda bytyn noqsan və kəsirlərdən məhkəm danışmaq lazımdır. İntelligensijamızın, birinci sıradə isə myəllimlərimizin qultur inkişafı sahəsinda zijanclıxdır, diversion xətlara, qontrrevoljusion işlərə son qojmaq yçyn mən sizə məsələni gorə-dən ki, təngidi və ozynytənqidi daha çənis inkişaf etdirəsiniz və bytyn xəstə cəhətləri aşkara cıxarasınız. (Alqışlar).

Mən burada təsadyfi olaraq, ajrı-ajrı rajonlarda məktəb İşçaqa məmur prosentlə jerinə jazılmışı haqqında mə'lumatlar olan bir papqa gordym. Buradakı rəqəmlər qətijən fərdəndiriçi dejildir. Bu, rəqəmlər onu gəstərir ki, zijanclıx bu sahədə də hələ ləxv edilməmişdir. (Səslər: doqrudur!). Partija və hokumət, Azərbajcanda xalq maarfinin buraxılan vəsajit, ahalinin miqdarına proporsional gətyrylarsa, hər bir başqa sovet respublijasındakından minimum 30-40 prosent İyksəkdir. Xalq maarfinə, məktəb İnşaatına buraxılan bu millionlarla vəsajit bəs nəcə xərclənmişdir? Demək lazımdır ki, bu vəsajitdən zijankarcasına, çənəjtkarcasına İstifadə olunmuşdur. Məktəb İnşaatı sahəsinda qəsdən pozucu qyməşən İş aparılmışdır.

Divara qəsnədəlmiş xalq dysmənləri onların Azərbajcanda, bytyn sahələrdə apardıqları alcax zijanclıx, diversion İşin bytyn murdar mənzərəsini acıb halasız-casına naqıl etmağa məcbur oldular. Bu onu gəstərir ki, əjər bu alcax dysmən İşi olmasaydı, əjər dysmənlərin bu xəjənətkar İşi olmasaydı, bugyn bizim daha cox nəticilijatımız olardı, daha cox nəticələr əldə etmiş olardıq, maddi jasajış və qultura sevijəmiz daha iyksək olardı, əməkçilərimizə daha jaxşı xidmət olmardı.

Biz bytyn təşkilatlarımızı, bytyn idarələrimizi, bytyn sosialist təsərryfatımızı, bytyn sosialist tikintilərimizi bytyn dysmənlərdən və onların tortokyrtlarından təmizləmək yçyn bazan gəlan hər şeji etməlijik. Lakin bununla janaşı olaraq, biz sizinlə birlikdə bir sərt kəsmalijik. Siz jəqin ki, 19 deqabr tarixli «Pravda»da M. Qoltsovun «Bohtan və vicdansızlıqa qarşı» maqələsini oxumuşsunuz. Bə'zələri, zijanclara qarşı mybarizə bahanəsinə, ən cox isə oxyy sovetləşmək, başqalarından qəzyndan pərdə asmaq məqsədilə hər jerdə «dysmən» tapıb və onları daqıtmaqdan cəkinmirlər. Bunu mən ona gorə deriəm ki, Xalq Maarif Qomissariatında bu bandanın mərhəmət sahəsinda olduqu tam mə'nasa İlə qovub daqıtmışlar.

Sozymyn axırında demalıjm ki, İbtidai və orta məktəblər İttifaqı ozyna lajq vəzijətdə olmamışdır. Bu qurultajda İttifaqın MQ-ti yçyn eta hejat secmək lazımdır ki, myəllimlər arasında aparılan səjasi - qeriji İş jaxşı iyksəkdə olsun, İttifaq pedaqoqjarın interesələrini qoruja bilsin. Əjər bugyndək belə bir İttifaq olsajdı, o zaman biz, sizin sözə dediklərimi eştməzdik. Vaqtımızın minimum dərdə bir hissəsi myəllimlərin sıkıntılarına baxmaqa gedir. Bu İş İttifaqın İşidir, bəs İttifaq haradadır? Demali o, ozyny məhkəm hiss etmir və daha az myqavimət xətti ilə getmişdir. Indi Azərbajcanda bizim 16 min myəllimimiz vardır. Bunu gora da məhkəm İttifaq ol-mazdıqdır. İttifaq, myəllimlərin vəsajiti ilə, vyzlyk haqları ilə jasabır, buna gora də o, myəllimlərin bytyn ehtijaclarına, həm qultur, həm de maddi ehtijaclarına xidmət etməlidir. Elə İttifaq olmadıqdır ki, hər bir myəllim oz İttifaqından razı olsun.

Notiqədə mən arzı edərdim ki, sizin hamınız, bu və ja başqa bir myəllim haqqında adalətsizlik gordyynyz jerlərdə də, sovet qanununun pozulduqunu, partijalı və sovet hokumətinə qarşı narazılıq jaratmaq cəhdi gordyynyz jerlərdə də İştimai hajata daha jaxşı olasınız, belə faqtların janından otyb kecməjəsiniz.

Mən onu oduram ki, ozlarini axırıncı qədər qəsdləşmiş sədaqətli qurucuları kimi gostərmiş myəllimlərimiz qələcəkdə də bytyn sovet xalqı ilə bir bəşdə, Lenin-Stalin bajraqı altında, partijamızın rəhbərliji ilə bəşja sədaqətə vətənimizi qoruma qonqu aparacaqlar. (Alqışlar. «Jaşasın xalqların böyk rəhbəri Stalin dahi «ural» səsləri).

IBTIDAI VƏ ORTA MƏKTƏB IŞCILƏRI HƏMKARLAR ITTIFAQBNBN I YMUM AZƏRBAJÇAN QURULTAJBNDA

İbtidai və orta məktəb İşçiləri İttifaqının I Ymum Azərbajcan qurultajı 6 gyndyr davam edir. Qurultajda İttifaqın MQ-nin təşkilat bjurosunun haqq-hesab mə'ruzəsi yzrə mybahisələrə jazılmış 100 nəfərdən 55-i çıxış etmişdir.

Aslan Rəcəbzadə (Çaqatala rajonu), **Əliyev** (Ali Pedaqoqjja İnstitutu), **Jusuf Hyseynov** (Şəki rajonu), **N. Matevosov** (Kirovabad rajonu), **Əmir Mammadov** (Axdam rajonu), **Baxşı Əliyev** (Qasım İsmayılov rajonu), **Jusuflu** (Levlax) və qeyrilər çıxış edərək, kaskin bolşevik ozynytənqidi ilə İbtidai və orta məktəb İşçiləri İttifaqının MQ-nı, Xalq Maarif Qomissariatını və Bakı xalq maarfi so'bəsini tənqid etmişlər.

Mybahisələrdə danışanlar İttifaqın əsas noqsanlarını, gostərərək demişlər ki, İstər İttifaq MQ-ti, İstər XMQ və BXMS hələ da zijanclıx nəticələrinin aradan qaldırılması yçyn qət'i bolşevik mybarizəsi apara bilmamişlər. Onlar bu uqurda myəllimlər kytlasının iyksəlməsi qabiliji qətiyliylə başcıxa ə'də bilmamişlər. İttifaqın təşkilat bjurosu xətlərdən ajrı dysmyş və cavan qadınlara qalınlaşma qabiliji tətqidimizdə az mə'rəzələ-mişdər. Təşkilat bjurosu yzvləri, xalq dysmənlərinin, myəllim xətlərinə nərazı salmaq və hec bir qysuru olmajan myəllimləri qəsdən İşdən kənar etmək metoduna qarşı bolşevik sərt'xəbəsə gostərməmişlər.

Myəllimlər arasında səjasi tərbijə İşi myəxəkkəl halə salınmamışdır. Rajonlarda myəllimlərin qulturajaşadıqı iyksəlməsi yçyn ən zərurl olan myəllimlər evi dyzəlməsində təşəbbys gostərilməmişdir.

Mybahisədə cıxış edən SSRI Baş Soveti deputatı **Cimnaz Aslanova** joldaş demişdir:

—İttifaqın Mərkəzi Qomitəsinin İşlərindəki əsas noqsanlardan birisi myəllimlərin tə'lim məsələsidir. İş-tər Bakıda, istərsə rajonlarda myəllimlər cox zaman oz İxtisaslarına gəro tə'lim edilməmişlər. Cynki ajrı- ajrı rajon qomitələri sədrləri, İttifaqın MQ-ti İşçiləri, XMQ və BXMS və rajon xalq maarif so'bə mydirləri, əbir İşləməmiş, biri-birilə sıx əlaqə saxlanmamışlar.

Sonra Cimnaz joldaş myəllimlər arasında dərjərin dyzgyn bolynmadığından, myəllimlərin İxtisasının artırma İşindəki qalınsızlıxdan, attestasija qomissijasının İşlərinin fərtmaz olduqundan, myəllimlərin halə də Lenin-Stalinin revoljusion teorijasına lazımi qədər mənimsəmədiklərindən danışır.

Cıxış edən myəllim **Abdullayev** (Saumjan rajonu) demişdir:

—XMQ və BXMS, qadr hazırlığı İşlərinə barmaxarası baxmışlardır. Məsələn bizim rajona Safarov adında bir myəllim gondərildi. Bu adam İlk gyndən antisovet təbliqat qapmaqa başladı. Onu məktəbdən qovduq. Sonra 12 nəmrəli məktəbə Myslymov adlı bir myəllim gondərildi. Bu myəllim təkcə bir plan tərtib jazısında 25 qrammatik səhvi buraxmışdı.

Afilan joldaş (Martuni rajonu) myəllimlər arasında sosializm jarışına başcıxlıx edilməmişdir.

Qurultaj, xysusilə Bakı xalq maarif so'bəsi mydiri Tereşenqo-nun bosboqaz cıxışına ciddi bolşevik tənqidi ətəşinə tutmuşdur. Tereşenqo, BXMS İştirakdakı İzlanclıx nəticələrinin hələ də tamamilə aradan qaldırılmadığı və myəllim qadrlarından bacarıqlı surətdə İstifadə edilmədiji haqqında danışmaqı əvəzinə bytyn bu noqsanların səbəbini qadrların «joxluqu» ilə izah etməjə calışmışdır.

Sonra, MQ və təftiş qomissijası hej'ətina yzvləjə və Ymum İttifaq qurultajına delegatlıqa qandidatlar myzakirə edilmişdir.

Qurultaj, Uqraqja SSR-nın 20 illiji mynasibəti ilə xosbəxt Uqraqna xalqına, **Qosior** və **Petrovski** joldaşlara təbrik teleqrammaları gondərmişdir.

Qurultaj, İspanjanın respublıqa ordusu tərəfindən strateji əhəmijətli olan Teruelji alınmaqı mynasibətilə, İspanja qommunist partijasının MQ katibi **Xoze Diasa** və **Dolores İbarrurinə** da təbrik teleqramması göndərmişdir.